

KMETSKI LIST

št. 39

Ljubljana, 25. septembra 1940

Leto XXII

Draginja in boj proti njej

Dobe, ko je stiska obiskala ta ali oni narod, pozna vsa zgodovina. Tako vemo, da je nekaj tisoč let pred našim štetjem zavlada huda stiska na Kitajskem. Ljudstvo je stradalo in se je začelo upirati. Celih petdeset let ni bilo mogoče spraviti življenja v pravi tir. Šele z jekleno odločnimi ukrepi se je posrečilo cesarju priti težavam v okom. Zaplenil je vse zasebne zaloge živil in življenjskih potrebščin ter jih proglasil za državno last, nakar jih je po zmogljivih cenah, deloma pa tudi brezplačno dal deliti med ljudstvo.

Podobno vemo o starem Egiptu, o starem Rimu in drugih državah iz zgodovine. Tudi Izraelci so doživeli dobo stiske, kakor vemo iz biblije. Prav zaradi tega se je pri njih udomačil korenit zakon, ki je bil vsekakor globokega socialnega pomena. Vsako petdeseto leto je bilo

sveto leto

odpuščanja in socialne izravnave. Tedaj so se namreč črtali vsi dolgovi. Kako globoko je ta ustanova živela v ljudski zavesti, nam priča dejstvo, da je prešla celo v krščanstvo. Sicer se tu ne nanaša več na gmotne, pač pa na duhovne zadolžitve. Tako vemo, da obhaja katoliška cerkev vsako petdeseto leto sveto leto, ko so verniki pod določenimi pogoji deležni popolnega odpustka, to se pravi, da se jim v duhovnem smislu izbrišejo vsi dolgovi.

Sedanja doba

je čas največje stiske, kar jih pozna zgodovina človeštva. Pred našimi očmi se bije velikanska borba za novo razdelitev sveta in njegovih dobrin. Dasi v boju samem neposredno ne sodelujemo in na mni treba prelivati krvi, je vendar nemogoče, da bi ostali gospodarsko neprizadeti. Sodobna tehnika je povezala in še povezuje svet bolj in bolj v celoto, v skupnost, iz katere se ni mogoče samovoljno izločiti.

Vsaka borba zahteva žrtve, kajti v boju človek ne izbira sredstev, ampak mu gre le za dosego cilja. Zato je čisto naravno in popolnoma umljivo, da se v boju uničuje polno gospodarskih dobrin. Majhno podobo sedanjega stanja nam je pokazala že vojna v letih 1914—1918. Kar pa se je tedaj godilo v malem, se danes godi v velikem.

To so nepristranska dejstva, s katerimi je treba brezpogojno računati. In kolikor bolj mirni in nepristranski ostanemo pri tem računu, toliko lažje bomo premagali težave.

Naraven razvoj

povzroča ob številnem povpraševanju in majhni ponudbi dviganje cen vsakemu blagu, pa naj gre za živila ali druge potrebščine.

Danes, ko je toliko delovnih sil odtegnjenih proizvajalnemu delu, je seveda v svetovnem gospodarstvu nastala razpoka, ki jo nujno občutimo vsi. Ako smo prejle zapisali, da sodobna tehnika svet bolj in bolj povezuje v

skupnost, potem je seveda čisto jasno, da vsak udarec in vsako izgubo, čeprav ni neposredno naša, vendarle občutimo vsi. To nam tudi potrjuje, vsakdanja resničnost. Na stotisoče ton raznega blaga, ki se uniči v bojih na kopnem, na morju in v zraku, se ne uniči samo za one, ki se vojskujejo, ampak za svet. Zato nastajajo stiske. Zdaj tu, zdaj tam primanjka tega ali onega blaga. Potrošnja preseže proizvodnjo in cene se začno naglo dvigati. Glavni vzrok dviganja cen je torej treba iskati v splošnem svetovnem položaju.

Naša naloga

v takih razmerah pa je, da skušamo stisko kar najbolj omiliti in bremena porazdeliti na vse ljudske sloje v znosni meri.

Zlato se spozna v ognju, pravi pregovor, prijatelj v nesreči, dobra uprava pa v časih stiske.

Človek je nagnjen k slabemu. To vemo iz nauka in vsakdanje skušnje. Zato ni naroda pod soncem, kjer ne bi ta ali oni posameznik težkih razmer ne skušal v škodo skupnosti izkoristiti za svoj osebni dobiček. Taki primeri se dogajajo povsod po svetu in, žal, tudi naš narod ni izvzet. Prav zaradi tega pa je treba, da odgovorni činitelji ob sodelovanju ljudstva store vse, kar je človeško mogoče, da se primeri izkoriščanja skrčijo na najnižjo mero in po možnosti že v sami kali zatro.

Medsebojno zaupanje

je med glavnimi pogoji uspešnega dela.

Ob dviganju cen vsi, zlasti pa gospodarsko šibkejši sloji najbolj občutijo draginjo pri živilih. Seveda je nepoučenemu človeku prav blizu misel, da je te draginje kriv pridelovalec, to se pravi, kmet.

Ta misel je zmotna, dvakrat zmotna pa celo, v kolikor bi se nanašala na slovenskega kmeta. To je treba naglasiti in podčrtati, da kmet draginjo enako bridko občuti kakor delavec in meščan. Saj mora kupovati celo vrsto

potrebščin — in tudi živila so znatno zastopana vmes — po tako visokih cenah, da mu od tistega, kar proda, dejansko ne ostane nič, najsi je tudi navidezno drago prodal. Ne rečemo, da smo kmetje sami svetniki, toda iskati krivca za današnjo draginjo v kmetu, bi se reklo, biti samega sebe po zobeh. Zlasti velja to za naše delavstvo, ki je samo kmetškega porekla, deloma pa še gospodarsko tako razporejeno, da je pri marsikomu težko ugotoviti, ali je kmet ali delavec. Vsaj ta dva sloja bi si morala — saj sta steber naroda, ker tvorita delovno množico — drug drugemu zaupati in medsebojno pomagati. Oba morata vedti, da

draginjo dela

brezvestna špekulacija, v kolikor je ne zakrivlja in pospešuje že sam svetovni položaj.

Ne tisti, ki gara — kakor poje pesem — o dzore do mraka, od mraka do dne, ampak tisti, ki je vaju v brezdelju živeti na tujih žuljih, tisti pomeni narodno zlo. Oderuhi in špekulantje so za vsak narod šiba božja že v normalnih razmerah, korobač pa v časih stiske.

Zato je treba, da se delovne množice tega zavedajo in pomagajo oblastem pri preganjanju teh zajedalcev, oblast pa se mora pri tem delu naslanjati na pomoč in zaupanje delovnih slojev. Tu seveda ne sme biti nobenih ozirov na »čast, naslov, ime in stan«, ampak se mora vršiti to delo s pravičnostjo in brezobzirnostjo smrti, ki »pobratiti pod lopato kar rodil je beli dan«. Tudi tu mora roka pravice zgrabit brezobzirno vse in vsakogar, kar je rodila tema sebičnosti in pohlepa.

Ako se bo delo proti draginji dosledno in pravično vršilo v tem smislu, smo lahko prepričani, da bomo premagali vse težave, ki nam jih morda še pripravlja čas. Tudi narod, pa naj bo to kmet ali delavec ali kateri koli sloj, bo z večjo potrpežljivostjo prenašal bremena, ako bo prepričan, da v dneh stiske ni nobenih izjem.

Kapitalizem in združna misel

Pod to besedo razumemo one gospodarske razmere, v katerih vse človeštvo, ves narod služi izključno koristim kapitala. Majhna količina izbrancev, ki je prišla v last velikega kapitala, nima drugih skrbi kot računati vsakoletni dobiček. Delovne množice množijo kapital. Kapitalisti sicer nič ne delajo, toda njihov vpliv je določujoč povsod. Kapital je brez srca, in brez sočutja. Revščina mu služi le za krepkejšo izkoriščevanje delovnih ljudi. Prav tako pomanjkanje.

Ko drvimo v čim dalje večjo krizo, bedo in pomanjkanje, se dobe nekateri, ki govore da bo kriza kmalu ublažena, ker da so izdane proti vsem neprilikom potrebne uredbe, določene so najvišje cene pšenici, koruzi in moki, da je odrejena enotna moka itd. To je vse prav in vse

lepo. Toda, kdor natančneje pogleda sedanje stanje, vidi in vsak dan občuti, da se ni njegov položaj nič izboljšal. Draginja neprestano raste, a dohodki so ostali pri starem.

Treba bo novih in korenitejših uredb, ki sta nam jih že napovedala ob obletnici sporazuma predsednik vlade g. Dragiša Cvetković in podpredsednik vlade g. dr. Vladimir Maček. Z napovedanimi ukrepi se naj bi spremenil ves gospodarski red, ki je krivec sedanjih težav.

Vsakdo ve, da kapitalistični sistem in njegovo izkoriščevanje delovnih slojev, ne more rešiti današnjih vprašanj, ne more preskrbeti vsem ljudem dela in kruha, odpraviti bedo in pomanjkanje. Zato si belijo glave državniki, politiki in gospodarstveniki, kako bi se uvedel nov

red, ki bi dal vsakemu svoje in vsakega postavil na svoje mesto.

Hitler je poskusil vsa ta vprašanja rešiti z narodnim socializmom in totalitarno vladavino. Mussolini je uveljavil svoj fašizem in stanovsko državo ali korporativizem. Lenin in Stalin sta uvedla boljše vize, Roosevelt pa hoče dokazati, da je tudi demokracija sposobna rešiti na zadovoljiv način vsa pereča vprašanja dela, kruha in pravičnosti.

V Jugoslaviji se nahajamo na poti iskanja Veliki hrvatski voditelj Stepan Radić je pokazal pot seljački državi in nedavno je izjavil podpredsednik HSS inž. Košutić, da je združni sistem tisti, ki bo na Hrvatskem opravil svoje naloge in postavil nov red med delom in kapitalom. Mi smo globoko prepričani, da je pravilno razumljena in vodena kmetška kot vsenarodna politika in združna misel pri Jugoslovanih

edina rešitev iz sedanjih gospodarskih in socialnih težkoč.

Vsakega lastnika kapitala preveva ista misel. Tu ne igra nobene vloge vera, svetovni nazor, ali politična stranka; vsem je svojstvena edina misel, kako povzdigniti moč, veljavo in obseg kapitala brez ozira na žrtve. Kapital uporno brani svoje postojanke in se nikjer ne umakne prostovoljno.

In če hočemo pri nas uveljaviti kmetško misel ter posplošiti združni sistem, ki naj postane temelj novega gospodarskega in družabnega reda, je potrebno med našim kmetškim narodom mnogo zavednosti, discipline, borbenosti in predvsem korajža prelomiti s preteklostjo in s tistimi strankami, ki so vse svoje delo naslonile na varanje in zapeljavanje kmetških in delovnih množic.

Primožič Lojze

Pogled na razburkani svet

Obletnica vojne je že zdavnaj minila, vendar se svet v razdobju celega leta še ni mogel umiriti, ampak divja vojni bes z nezmanjšano silo dalje.

GLAVNA BORBA

Velja s strani Nemčije slej ko prej Angliji. Počuba je, da sta si obe zaveznici, Nemčija in Italija, vlogo razdelili. Prva napada neposredno osrčje Anglije, otok sam, njegova mesta, pristanišča ter tamkajšnje vojaške in industrijske naprave, Italija pa vojaško deluje zlasti v Sredozemlju in v Afriki.

Po splošnem mnenju ne le proti angleškega, ampak tudi Angležem prijaznega tiska položaj za Anglijo nikakor ni rožnat, najsi tudi Angleži zatrjujejo, da ni povoda za obup.

Doslej igra v bojih z Anglijo prvo vlogo letalstvo. Nemški bombniki dan za dnem — oziroma noč za nočjo napadajo angleška mesta s samim Londonom vred in povzročajo silno razdejavanje. Seveda tudi Angleži z enako srditostjo napadajo razna mesta po Nemčiji in državah, ki jih je doslej Nemčija zasedla, zlasti pa nemške postojanke ob Rokavskem prelivu. Vsakodnevna poročila dan za dnem pripovedujejo o množestvenih letalskih borbah, ki na obeh straneh zahtevajo pomembne žrtve.

Hkratu s temi borbami nemške podmornice napadajo angleške ladje in skušajo preprečiti dovoz blaga v Anglijo.

Kot najnovejše orožje imajo Nemci na obali ob Rokav. prelivu topove, ki streljajo odtod v Anglijo. Kakšni so uspehi tega silovitega orožja, je doslej še težko govoriti popolnoma nepristransko, ker je na razpolago premalo podatkov, vendar je že samo dejstvo, da taki topovi obstoje, dokaz za silovit in nagel razvoj moderne vojne tehnike.

SESTANEK V RIMU

Spričo prejšnjih dogodkov in naglega načina v nemškem vojskovanju se je po zlomu Francije splošno pričakovalo, da bodo Nemci v velikem številu udarili na Anglijo na tak način, da bodo po zraku in po morju tja prepeljali znatne količine svojih čet — podobno kakor prej na Norveško. Doslej se to sicer še ni zgodilo, vendar anglešiki vodilni krogi sami te možnosti ne izključujejo.

Posebno pozornost je vzbudilo pretekli teden potovanje nemškega zunanjega ministra v Ribbentropa v Italijo. V Rimu se je sestal z Mussolinijem. Sklepajo, da so bili ponovni posveti, ki se jih je udeleževal tudi italijanski zunanji minister grof Ciano, v zvezi z bližnjimi ukrepi proti Angliji.

O vsebini razgovorov doslej uradno ni ničesar znanega, pač pa nemški tisk soglasno zatrjuje, da bo nasprotnik že pravočasno občutil, kaj je bilo sklenjeno na rimskih posvetih.

Italijanska poročila se omejujejo na ugotovitev, da v vojnem času ni mogoče takoj objaviti vsebine razgovorov in da je bilo v vseh vprašanih, o katerih je nemški zunanji minister razpravljal z italijanskimi državniki, doseženo popolno soglasje. Končno pripominjajo, da so bila na dnevnem redu posvetovanja tudi vprašanja Podunavja in odnošaji avtoritarnih velešil do Španije. Zlasti poslednje vprašanje je v ospredju, kar je med drugim razvidno tudi iz dejstva, da je španski zunanji minister Sumner odpotoval v Nemčijo, kjer se bo sestal in posvetoval z Ribbentropom.

NOVA NAPETOST

je nastala na Daljnem vzhodu, kjer zahteva Japonska za svoje čete prost prehod skozi francosko Indokino, da bi s te strani napadla Kitajsko.

Japonske vesti namigujejo, da se snuje nov sovjetsko-ameriški protijaponski blok. V koliko je to resnica, v koliko samo plod propagande, je po dosedanjih poročilih težko reči. Res pa je, da se v tem predelu sovjetski in ameriški interesi kolikor toliko skladajo in skupno križajo z japonskimi težnjami. Kljub temu ni verjetno, da bi že sedaj prišlo do izbruha sovražnosti med naštetimi silami, dasi položaj v Indokini te možnosti ne izključuje.

JAPONSKA IN INDOKINA

Ko se bliža višek napetosti in odločilna borba med Anglijo na eni ter Nemčijo in Italijo na drugi strani, se pripravlja tudi Japonska na dalekosežne korake v vzhodno indijskem prostoru. V primeru angleškega poraza se bodo odprla vprašanja velikih in bogatih angleških kolonij na Daljnem vzhodu, ki bodo ostale brez gospodarja. Japonska gleda že cela

„EKONOM“

F. Z. E. O. Z.

v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7

(v lastni hiši) Telefon interurban 25—06

Dobavlja vse deželne pridelke, kakor: pšenico, rž, ječmen, oves, koruzo, ajdo itd. Mlevske izdelke: pšenični zдроб, pšenično moko, rženo moko, ajdovo moko, koruzno moko, koruzni zдроб, pšenično in koruzno krmilno moko, pšenične otrobe, ješprenj, kašo. Poljske pridelke: krompir, fižol, zelje, sadje, seno in slamo. Stalna zaloga vseh umetnih gnojil (rud. superfosfata, kalijske soli, Tomasove žilindre, nitrofoskala, apnenega dušika, čiljskega solitra itd.), cementa in drugo glavno zastopstvo za Slovenijo oprekarne »Ilovac«, Karlovac za vse vrste zidne in strešne opeke.

desetletja ljubosumno na te dežele in smatra, da je napočil čas, ko bo mogla uresničiti svoje želje in se teh velikih in bogateh dežel polastiti.

Anglija je sicer poskrbela za varnost svojih dominionov in kolonij. Najmočnejša trdnjava na svetu straži v Singapuru in brani prehod iz Tihega oceana v Indijsko morje, Avstralija se mrzlično oborožuje in Amerika je že razširila svoje interese na vse ozemlje tega območja ter izjavila, da ne bo dopustila nobenih sprememb v evropskih kolonijah.

Vsled tega se je pričelo orjaško oboroževanje Amerike, ki hoče z vso svojo vojaško in gospodarsko silo preprečiti japonske namere. Napetost med Japonsko in Ameriko postaja vedno ostrejša in večja. Med njima se pripravlja spopad, ki ga svet komaj sluti.

Pretekli teden se je vršila odločilna seja na dvoru japonskega cesarja. Posvetu so prisostvovali šefi generalnega štaba vojske in mornarice, predsednik vlade princ Konoje, minister vojske in cesarjevi osebni svetovalci. Po seji je izjavil knez Konoje, da je položaj zelo resen in da se bližajo odločilni trenutki za Japonsko.

Japonska je poslala Indokini ultimatum, v katerem zahteva vojaška oporišča in prost prehod japonskih čet preko njenega ozemlja. Indokina je Francoska kolonija. Guverner Indokine je japonske zahteve odklonil po navodilu francoske vlade.

Posledica francoskega stališča je bil odhod japonskih državljanov iz Indokine in tudi japonsko diplomatsko zastopstvo je zapustilo deželo. Pričakujejo se nadaljnji japonski koraki proti Indokini.

Ozemlje Indokine potrebujejo Japonci za napad na Kitajsko. Po končani vojni s Kitajsko bi se japonske operacije nadaljevale proti Indiji, ker bi na severu obšle pomorsko trdnjavo Singapur. Iz Indokine bi se napadi razširili na nizozemsko Indijo in Avstralijo.

Na usodi Indokine je močno zainteresirana tudi Kitajsko. Nad 200.000 mož Čangkajševke armade čaka na meji Indokine, ki bodo takoj zasedli pokrajino, kakor hitro bi se poskušali izkrcati Japonci.

Japonska je pridobila tudi državo Siam, ki leži na zapadni meji Indokine za skupen nastop. Siam je že postavil svoje ozemeljske zahteve napram Indokini. Odnosaji se zapletajo in je verjetno, da jih bo v najbližji bodočnosti rešilo orožje in vojna, ki bo zajela ves svet.

RIBBENTROP

se je v Rimu dvakrat sestal z Mussolinijem. Obakrat je trajal razgovor med obema državnikoma po dve uri. Razgovorom so prisostvovali tudi italijanski zunanji minister grof Ciano, nemški veleposlanik v Rimu von Mackensen in italijanski veleposlanik v Berlinu Alfieri. V nedeljo se je nemški zunanji minister vrnil v Nemčijo. Nemško časopisje poroča, da so se to pot v Rimu obravnavala vprašanja življenjske važnosti. Politična vprašanja 20. stoletja so zastavljena in na državah osi je, da jih rešita. Zapadne velesile so izdale evropski kontinent. Sovražnik bo že izvedel o pravem času, o čem se je v Rimu razpravljalo, toda že zdaj si je lahko svest, da je padla korenita odločitev. Anglija bo kmalu lahko spoznala, da je bil rimski sestanek odločilnega vpliva na zrušenje njene moči.

■ **Proizvodnja letal v Ameriki.** Predstavnik zbornice za letalstvo je izjavil, da so Združene države razširile proizvodnjo letal in da bodo že s početkom prihodnjega leta lahko dobavljale najmanj 1000 letal mesečno. Od teh letal bo prodanih 90 odst. v Anglijo.

■ **Nemška letalska bomba** je ubila v nekem hotelu v Londonu angleškega generala Bruce-Haya.

Nj. Vel. kralj Peter II. med Hrvati

V petek in soboto prejšnjega tedna je naš mladi kralj na lastno željo prepotoval bano vino Hrvatsko.

Obiskal je več znamenitih hrvatskih krajev, med drugim Djakovo, kjer sanja večni sen vladika Strossmayer, eden največjih prečanskih Jugoslovanov.

V Djakovu je mladega kralja pozdravil škof dr. Aksamović in naglasil, da je djakovska katedrala največji spomenik naše države, ki prenaša slavo Jugoslavije po vsej Evropi.

Kralj si je nato ogledal Strossmayerjev grob in katedralo in se s spremstvom odpeljal skozi Našice v Kutjevo, kjer si je ogledal razne ustanove in med drugim tudi žrebčarno.

Odtod se je mladi kralj odpeljal v Slavonško Požego in v kopalniško Lipik.

Nj. Vel. kralja je narod povsod navdušeno pozdravljal in je bila vsa pot po banovini Hrvatski eno samo zmagoslavje.

Doma in drugod

SRESKE VOLITVE NA HRVATSKEM

Hrvatski ban dr. Ivo Šubašić je razpisal volitve v sreske samouprave. Vsak srez voli po 20 članov, v srezih, ki imajo nad 20 občin pa toliko članov, kolikor je občin. Člane sreske skupščine volijo občinski odbori. Volitve se bodo vršile od 1. do 17. oktobra. Na prvih sejah bodo člani sreskih skupščin izvolili izmed sebe upravne odbore petih članov.

KRIVDA ZA PODRAŽITEV KRUHA

Časopisje HSS ostro zavrača govornice in letake, ki očitajo, da je dr. Maček kriv podražitev kruha. Če je bil kruh za časa Živkovića po 2 dinarja, pod Jevtičem po 4 dinarje in pod dr. Mačkom po 7 dinarjev, tega ni kriv dr. Maček in HSS, marveč splošne razmere in vojna, ki je preprečila uvoz pšenice iz Amerike.

POPRAVILO RUŠILCA »LJUBLJANE«

Pisarna mornariškega štaba v Zemunu je izdala naslednje obvestilo o dviganju in popravilu rušilca »Ljubljane«, ki se je potopil v sibijski luki:

Dviganje kr. ladje »Ljubljana« je bilo poverjeno tvrdki Tripkovič iz Trsta, ki je posebno specializirana za taka dela. Tvrdka je v tesnem sodelovanju z našo mornarico izvedla to delo v popolno zadovoljstvo in je po večmesečnem delu dvignila na površje 10. julija 1940 imenovano ladjo. Dviganje je zahtevalo veliko izkustev in posebna sredstva, zlasti pa posebno obzirnost zavoljo občutljive konstrukcije te vrste enot. Kr. ladjo »Ljubljana« so po uspelem dvigu začasno popravili s tem, da so zamašili podvodne poškodbe in so jo poslali nato v pomorski arzenal v Tivat, kjer ladjo sedaj čistijo. Vzporedno so ladjo temeljito pregledale strokovne komisije, ki imajo nalogo določiti obseg potrebnih del za popravilo in usposobitev ladje. Toda že dosedanji pregledi opravi-

čujejo mnenje, da stroški popravil niti približno ne bodo tolikšni, kakor pa to govori javnost. Prav tako še ni določen kraj za končno popravilo ladje, ker bo mogoče o tem vprašanje govoriti šele potem, ko bo komisijsko ugotovljen končni obseg potrebnih del.

IZKLJUČEN JE BIL IZ SDS

član vodstva stranke dr. Rade Pribičević, ker je grajal strankino politiko, ker se ni zavzemala za izvršitev strankinega programa. Zlasti da je zanemarjala vprašanje demokracije.

MINISTER DR. ANDRES V SOLUNU

se je v soboto odpeljal v Solun k otvoritvi ondotnega velesejma. Takoj po prihodu v Solun je jugoslovanski minister obiskal naše vojaško pokopališče na Zejtinliku, kjer je položil venec z vzklikom: »Slava našim junakom«. Nato je odšel s svojim spremstvom na grob neznanega junaka, kjer je prav tako položil venec. Solunski velesejem je zelo velikega pomena za ves bližnji vzhod, prav posebno važen pa je za Jugoslavijo, ki teži gospodarsko v svoji južni polovici na Egejsko morje s svojo prosto lukko v Solunu.

NOVA PODEŽELSKA ŠOLA ZA VAJENCE V STIČNI

Banska uprava je letos dovolila na prošnjo šolskega upraviteljstva in župnega urada v Stični otvoritev občasnega strokovnega tečaja, namesto strokovne nadaljevalne šole, za katero so zaprosili. S poukom se mora pričeti najkasneje s 1. novembrom t. l. V primeru, da se v tekočem šolskem letu uredijo finančna in vsa ostala vprašanja glede ustanovitve strokovne nadaljevalne šole, se bo to otvorilo s prihodnjim šolskim letom. V tem slučaju bodo absoluti letošnjega občasnega strokovnega tečaja lahko vstopili v II. razred strokovne nadaljevalne šole.

Šolski okoliš občasnega strokovnega tečaja odnosno strokovne nadaljevalne šole v Stični bo obsegal poleg občine Stična še občine odnosno kraje Višnja gora, St. Vid, Sv. Rok, Potrušnja vas, Sv. Pavel in Gromlje. Občini Višnja gora in St. Vid pa bosta obvezni, da sorazmerno s številom tamkajšnjih obrtniških in trgovinskih vajencev in vajenk vstavljata v svoj vsakokratni letni proračun za to potrebni znesek in ga bosta izplačevali šolskemu odboru strokovne nadaljevalne šole v Stični kot prispevek za kritje stroškov imenovane šole.

Začasno vodstvo strokovne nadaljevalne šole odnosno tečaja je banska uprava poverila upravitelju tamkajšnje šole g. Zalarju Ivanu, za honorarne učitelje p. cist. Bolcarja Benedikta, Accetta Valentina in Lenardiča Petra.

Glede podpor pripominja, da bo kr. banska uprava po možnosti dala iz svojih sredstev kakor vsem drugim strok. nad. šolam prispevala, tudi temu tečaju podporo, odgovarjajočo številu učencev. Nadalje naj šolski odbor ob otvoritvi strokovnega tečaja zaprosi Zbornico za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani za podporo.

Tako je izvršeno od strani banske uprave; ali sedaj kaj pravita obe občini. Občina St. Vid je na zadnji seji sklenila, da ne prispeva ničesar, kljub temu da so obrtniški zastopniki glasovali za šolo.

Občina, mesto Višnja gora pa tudi ne sme zaostati in je glasovala proti vsaki podpori za nevolilce vajence.

Obrtniki teh občin so že poprej v imenu občin vsi bili za ustanovitev te prepotrebne šole za vajence, ko pa pride do glasovanja pri občinski seji, se kratko malo glasuje proti vsaki podpori.

IZ HOTEĐRŠICE

Na ponosni dan, ko se je 6. t. m. Slovenija oddolžila spominu in ideji mučeniškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja, je zadel našo vas prefresljiva nesreča.

Na povratku iz Ljubljane se je v Logatcu usodno ponesrečila ga. Marija Logarjeva, po domače Bazinka, žena, ki je igrala pomembno vlogo v kulturnem in socialnem življenju naše vasi.

S sinom sta se na motorju peljala domov, polna najlepših vtiskov veličastne slovesnosti. Usodno naključje je hotelo, da se jima je spotoma primerila prometna nezgoda, ki je po nekaj dneh zahtevala Bazinkino življenje, medtem ko je njen najmlajši sin — sicer močno poškodovan — ostal vsaj še živ.

Vsa zdravniška veda in ves požrtvovalni napor zdravnikov v ljubljanskem sanatoriju »Emona«, kamor so ponesrečenko takoj prepeljali, niso mogli rešiti njenega življenja. Hudim poškodbam se je čez nekaj dni pridružila še možganska kap in šele temu zadnjemu udarcu je odporna žena končno podlegla.

Napredna in socialno čuteča je bila vse žive dni, njen pogreb 14. t. m. pa je bil naravnost dostojanstvena manifestacija njenega dela. Množica vencev in cvetja, dva gasilska prapora, Sokoli, znanci od blizu in daleč ter vaščani so v častnem številu izpričevali, kaj je pokojnica pomenila svojemu okolišu.

Naj bo pokojni rodna gruda blaga mati ob zadnjem počitku, žalujočim trem sinovom in ostalim sorodnikom pa veljaj naše toplo sožalje!

× **Banska uprava v Ljubljani opozarja vse gostinske obrate**, da v svojih lokalih na podlagi čl. 6 uredbe o preskrbi prebivalstva in vojске s kruhom, ne smejo prodajati belega kruha ali istega dne pečeni kruh.

× **V Mostarju se neprestano pojavljajo lahni potresni sunki**. Napravili sicer niso še nobene škode toda prebivalstvo živi v stalni vznemirjenosti.

Kaj se godi po svetu

RAZPOLOŽENJE BREBIVALSTVA LONDONA

Podpredsednik angleške vlade in voditelj delavske stranke major Attlee je izjavil ob priliki najhujših nemških napadov na London, da se niti angleško delavstvo, niti ostalo prebivalstvo nista pustila ustrahovati. Sedanji položaj sicer ne opravičuje optimizma, pač pa daje razloge za zaupanje v bodočnost. Položaj se je že obrnil Angležem v prid. Anglija bo pripravljena po uspešnem zaključku vojne sodelovati z vsemi narodi na svetu, ki bodo voljni za sodelovanje.

STRAŠNI DNEVI V LONDONU

Nemški napadi na London so si sledili ponoči in podnevi. Tuji vojaški atašeji in novinarji, ki so bili priče bombardiranja Varšave, Barcelone in Madrida, poročajo, da je bilo bombardiranje Londona v zadnjih enajstih dneh hujše kot bombardiranje omenjenih mest. Ameriški novinarji pa poročajo, da duh londonskega prebivalstva ni strt, da ni radi bombardiranja prenehala električna razsvetljava in vodovod. Tudi tovarne letal in orožja so le malo prizadete. Volja za obrambo svoje svobode in zemlje je v angleškem narodu slej ko prej nezmanjšana.

Obrambno ministrstvo je pojačalo protiletalsko topništvo okrog Londona, tako da topniški ogenj ustvarja pravi zid okrog mesta. Le redki nemški bombniki prodro skozi ognjeni zid. Pojačane so tudi balonske zapore, ki sežejo mnogo više kakor doslej. Zračne bitke in bombardiranja se vrše v višini 6 do 7 tisoč metrov nad Londonom.

ANGLIJA — SOVRAŽNIK ŠT. 1.

Nemško časopisje ogorčeno piše o angleških letalskih napadih na nevojaške cilje in proti s-stokratnim maščevanjem. Glavno glasilo narodnosocialistične stranke »Völkischer Beobachter« pravi med drugim o angleškem napadu na nemško mesto Heidelberg naslednje:

Gangstrskega napada na Heidelberg ni mogoče oprostiti. Angleži se ne morejo izgovarjati, da jim pomen tega mesta ne bi bil znan. Skozi desetletja je bil Heidelberg glavni cilj vseh angleških turistov v Nemčiji, zdaj pa so si angleški zločinci izbrali to mesto za cilj svojih bomb. Churchill si je pridobil pravico, da se ga v zgodovini postavi neposredno poleg francoskega generala Melaquea, o katerem pričajo ruševine heidelberškega gradu. Nemci smo se osvobodili zadnjih čustev za Anglijo. Mi smo končno sklenili, brez usmiljenja obračunati z Anglijo in njene zločine stokrat maščevati. Anglija je postala za nas svetovni sovražnik številka 1 in naše edino stremljenje je, da jo uničimo.

KAJ PRAVIJO AMERIČANI

Član ameriške vojaške misije, ki jo je Roosevelt poslal v Anglijo, brigadni general Strong se je po enomesečnem bivanju v Angliji vrnil v Zedinjene države in je podal naslednje svoje mnenje o angleškem letalstvu:

Angleško letalstvo je danes, kar se tiče izvežbanosti moštva in materiala v boljšem položaju, kakor kdaj poprej, je naglasil Strong ter pripomnil, da je bila osrednja Anglija po dosedanjih nemških zračnih napadih le lahko prizadeta, dočim je moral južnovzhodni del pretrpeti dokaj huda bombardiranja. Po njegovem mnenju so Nemci doslej vrgli proti Veliki Britaniji šele eno tretjino svojega letalstva. Angleško protiletalsko topništvo je k nemškim izgubam prispevalo le kakih 4 do 5 procentov, dočim so glavni del protiletalske obrambe opravila britanska letala. Zaporni baloni so se obnesli samo proti letalom v majhnih višinah. Na koncu svoje izjave je Strong izrazil vse priznanje morali angleškega prebivalstva, ki je bombni napadi niso mogli zlomiti.

MANEVRI SOVJETSKE VOJSKE IN MORNARICE

V okolici Odese so se pričeli veliki manevri sovjetske vojske. Opaža se tudi, kakor poročajo diplomatski krogi iz Budimpešte, zbiranje sovjetskih čet v okolici Odese. Nekatera poročila vedo povedati o novi napetosti, ki je nastala med sovjetsko Rusijo in Rumunijo. Na meji se je primerilo nekaj novih incidentov in most čez reko Pstrut, ki veže rumunsko Moldavijo z Besarabijo je bil pogran po teh poročilih v zrak. Tudi ruska vojna mornarica se koncentira v Črnem morju.

ORJAŠKE TOVARNE V RUSIJI

Nemški poročevalski urad poroča, da so začeli graditi pri mestu Kunari v Uralu orjaško tovarno za predelovanje kovin, eno izmed največjih v Sovjetski Rusiji. Tovarna bo predelovala odpadke svinca, aluminija in drugih kovin iz drugih tovarn na Uralu, v Sibiriji in na Daljnem vzhodu. V bližini Volge grade največje tovarne v Rusiji za obdelovanje kamna. Tovarne bodo obdelale na leto več ko 80.000 kubičnih metrov marmorja, ne všteti drugih vrst kamna.

PREBIVALSTVO NOVE NEMČIJE

Nemški statistični urad objavlja številke prebivalstva Nemčije in njenih upravnih oblasti po popisu od 17. maja 1939. V rajhu je do tedaj živelo 79.375.281 prebivalcev. Ko je prišla na površje narodno socialistična stranka leta 1933, je imela Nemčija 68 milijonov 447.000 prebivalcev. Z razširitvijo ozemlja proti vzhodu je Nemčija štela 89.434.000 prebivalcev. Prebivalstvo Nemčije šteje sedaj skoro 99 mi-

lijonov. Tako je Nemčija za Rusijo postala največja država s številnim prebivalstvom. Se-le zadaj pride Anglija s severno Irsko 46.5 milijona, Italija 44.4 milijona, Francija 42 milijonov in Španija 25 milijonov.

3 MILIJONE NEMCEV ČAKA NA FRANCOSKI OBALI

V službenih krogih pripovedujejo, da je ameriška vlada dobila zaupljiva poročila od svojih opazovalcev v Evropi, da je Nemčija na obali Rokavskega preliva pripravila 3 milijone vojakov, s katerimi bo napadla angleško otočje. Ta ogromna armada ima na razpolago še mnogo članov delovne službe, ki imajo nalog, takoj zgraditi letališča, da bodo nemška letala imela kje sedati in odletavati. Izgrajene so že velike prometne poti, ki vodijo naravnost iz notranjosti Nemčije proti Rokavskemu prelivu. Na norveški obali pa čaka 300.000 nemških vojakov, o katerih je govoril tudi že Churchill sam v svojem zadnjem govoru. Vsa ta ogromna armada bo skušala priti na angleška tla, kakor hitro bo letalstvo pripravilo pot.

ANGLEŽI O NEMŠKIH IZGUBAH

Angleško uradno poročilo pravi, da je bilo v nedeljo sestreljenih skupno 185 nemških letal, med njimi 131 bombnikov, od katerih jih je samo 7 sestrelilo protiletalsko topništvo, se drugega lovstva letala. Angleške izgube znašajo 30 letal, toda pilotov se je rešilo 12.

Drugo uradno poročilo angleškega letalskega ministrstva pravi, da so Nemci v zadnjih devetih dneh izgubili v bojih nad Anglijo 455 letal in 1.100 pilotov, medtem ko znašajo angleške izgube v istem času 101 letalo in 57 pilotov.

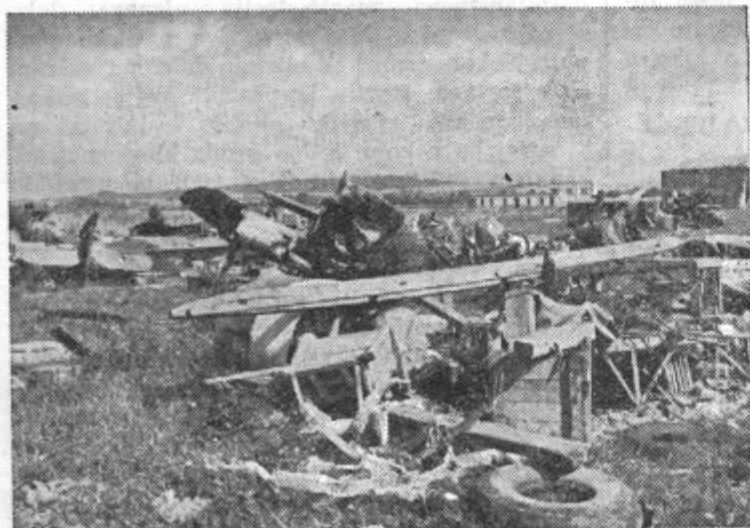
2000 VAGONOV BOMB

Poročilo, ki je bilo izdano ob koncu prvega tedna ojačenega nemškega letalskega delovanja proti Angliji, prinaša pregled doseženih rezultatov. Nota ugotavlja, da je londonsko prebivalstvo med 7. in 15. septembrom polovico vseh dni prebilo v stanju letalskih alarmov. Nemška letala so v tem času kakor silen plaz zmetala na London 22 milijonov kg bomb, ki so uničile tovarne, pristanišča, arzenale, železnice, skladišča, depoje hrane, kar je vse občutno zmanjšalo vojaško silo Velike Britanije.

ZASEDBA DOBRUDŽE

Pogajanja med Bolgarijo in Romunijo so bila v Crajovi v prvi polovici tega mesca srečno končana. Pretekli teden so Bolgari začeli zasedati ozemlje, ki jim ga je Romunija odstopila v južni Dobrudži.

Zasedba se je vršila doslej na prijateljski način. Pričakovati je to tudi v bodoče. Bolgari namreč zasedajo v etapah. Stiki med bolgarskimi in romunskimi četami so povsod prijateljski, prebivalstvo pa povsod pozdravlja bolgarske čete s silnim navdušenjem. Ulice in ceste,

Levo: Francosko letališče bombardirano. Na sliki se vidijo razbita letala in porušeni hangarji. Desno: Učinek letalske bombe. Hiše se rušijo kakor ob potresu

po katerih koraka bolgarska vojska v novo prevzeto ozemlje, ljudstvo zasiplje s cvetjem.

Kralj Boris je ob tej priliki izdal proglas narod. V njem se zahvaljuje Bolgarom v Dobrudži za njih zvestobo, Bolgare v stari domovini pa opominja na slavno tradicijo in izraža vero, da bo enodušna narodna radost še bolj okrepila edinstvo bolgarskega naroda. Hkratu kralj v proglasu naglašja, da je sedaj prilika za utrditev starega prijateljstva med Bolgari in Romuni.

Pričakovati je, da so s tem res prijateljsko urejena vprašanja, na katerih je ves čas bolehala Balkanska zveza. Ako bodo vodilni državniki razumeli, do kam seže pravica in kje se začne pohlep, potem je upati v pomirjenje Balkana. Doslej se dogodki razvijajo v tem pravcu in je upati, da nadaljnji razvoj ne spremeni začete smeri.

ŠPANSKI NOTRANJI MINISTER V NEMČIJI

V zvezi z obiskom španskega ministra za notranje zadeve v Nemčiji poroča tako nemško kakor tudi italijansko časopisje obširna poročila in podčrtava njegovo važnost. Spravljajo ga v zvezi z obiskom nemškega zunanje- ga ministra von Ribbentropa v Rimu in z rimskimi odločitvami, v katerih bo tudi Španiji odmerjena posebna vloga. Španija je zvezana z državami osi. Ko se načenja vprašanje Sredozemskega morja in Afrike, se isto ne more reševati brez Španije, ki je izrazito Sredozemska država. Zapadni ključ Sredozemlja leži sicer v Španiji, toda nosijo ga v rokah Angleži. Španija je že večkrat dala izjavo, da zahteva vrnitev Gibraltarja. Sedaj, ko pripravljata državi osi Rim-Berlin poslednji udarec Angležem v tem prostoru, kakor piše njuno časopisje, je napačil trenutek, da se jima tudi Španija pridruži.

VAŽNE ODLOČITVE V RIMU

Konec preteklega tedna je nenadoma odpotoval v Rim nemški zunanji minister von Ribbentrop. Evropsko časopisje je z velikimi naslovi javilo to vest in ji pripisovalo odločilno važnost za usodno Evrope po vojni.

Nemško časopisje pravi v zvezi z rimskimi posvetovanji, da je evropski kontinent skoraj popolnoma osvobojen angleškega pokroviteljstva. Sedaj je potrebno odstraniti angleško

premoč tudi na Sredozemskem morju, ki ga je Velika Britanija s svojimi trdnjavami spre- menila v pravo ječo za sredozemske države. Prične se borba za novo ureditev Sredozemlja in Afrike, ki bosta osvobojena angleškega jarma. Italijansko časopisje poroča, da so bila v Rimu v razpravi tudi vprašanja jugovzhodne Evrope. Razčiščena morajo biti vsa vprašanja, ki so še nerešena v odnošajih z Anglijo. V prvi vrsti stojita tu Grčija in Turčija, ki sta do- bili svojčas angleško jamstvo.

NOVE POVRŠINE ZA BOMBAŽ V RUSIJI

Namakalne naprave so letos v Rusiji zelo napredovale. Ogromna država ima ta čas skupno za 70.000 km namakalnih prekopov, 137.000 hidrotehničnih naprav in 373 umetnih jezer. V dolžino meri vse omrežje za umetno namakanje 700.000 km in 6 milijonov hektarjev zemlje, ki je bila prej puščava, so spre- menili v polja, ki dajejo kolhozom bogato letino žita, bombaža, riža in drugih pridelkov.

Zelo obsežno ozemlje, ki ga umetno nama- kajo, se razprostira ob reki Sir Darji, kjer je sedaj središče ruske bombažne kulture. Tu pridelajo 36 odstotkov vse svetovne proizvodnje bombaža. Na desni strani Sir Darje gradijo ta čas velik Severni Ferganski prekop, ob levem bregu Kar Darje pa dokončujejo odcep tega prekopa. Ko bodo ta dela končana, bo razpo- lagala Rusija z novim 125.000 ha nove plodne zemlje.

RUSI IMAJO NAJMODERNEJŠI LEDOLOMILEC

Ves svet ve, da imajo za raziskovanja po- larnih predelov zemeljske krogle največ za- slug sovjetski raziskovalci in da so Sovjeti v Moskvi, v Leningradu in drugih mestih usta- novili krasne institute, ki se izključno bavijo le z raziskovanjem polarnih krajev in polar- nih pojavov. Sedaj je sovjetska mornarica z novim in kar najbolj modernim ledolomilcem, ki je dobil svoje ime po znanem polarnem, raz- iskovalcu in letalcu Levanevskem, ogromno pridobila. Ledolomilec »Levanevski« ima naj- modernejšo električno opremo in vse udobno- sti za člane svojih posadk in učenjakov, ki bo- do s to ladjo raziskovali polarne predele. Še posebej močna je na tej ladji radijska postaja,

ki je dovolj jaka, da lahko odkoder koli go- vori z Moskvo. Na ladji je prostora za 2500 ton tovara. Ladja bo kmalu odplula v polarne kra- je.

PRVI SOVJETSKI ATAŠE V BEOGRADU

V Beograd je prispel z letalom iz Berlina prvi sovjetski vojni ataše na našem dvoru ge- neralni major Aleksander Georgijevič Samo- hin. Na beograjskem letališču ga je sprejel in pozdravil sovjetski poslanik na našem dvoru Plotnikov z osebom poslaništva. Generalni ma- jor Samohin se je z letališča odpeljal na sovjet- sko poslaništvo.

SESTANEK JUGOSLOVANSKO-NEMŠKEGA ODBORA ZA TRGOVINSKA POGAJANJA

Pretekli teden se je sestal na jesensko za- sedanje stalni jugoslovansko-nemški odbor za trgovinska pogajanja. Na dnevnem redu so bile ugotovitve naših izvoznih kontingentov za novo gospodarsko leto. Posebno važno vprašanje tega zasedanja je tudi tečaj klirinške marke. Nemčija zahteva, da se tečaj marke poviša od sedanjih 14.80 na 17.82 din za eno marko.

BOMBARDIRANJE LONDONA

Nemški letalski napadi so se ves pretekli teden stopnjevali z dneva v dan in obmetavali vsa mesta ob južni angleški obali z eksplozivni- mi in zažigalnimi bombami. Glavni cilj nem- ških napadov pa je bil tudi pretekli teden Lon- don. Nemške bombe so s svojimi eksplozijami razsveljevale ulice, da se je videlo kot po dne- vi. Na glavno trgovsko hišo je padla 2.70 m dolga in 100 ton težka bomba ter jo do tal porušila. Namen nemških napadov na London je dvojen: uničiti gospodarsko in industrijsko središče Anglije ter demoralizirati njegovo pre- bivalstvo, nakar bi sledilo izkrcavanje nemških čet.

× **Nov jugoslovanski konzul v Celovcu.** Za novega jugoslovenskega generalnega konzula v Celovcu je imenovan g. Stojaković, ki je bil doslej konzul v Skadru. Dosedanji generalni konzul Nikodij Jovanović je premeščen v zuna- nje ministristvo v Beogradu.

× **Sa smrt je bil obsojen** Anton Levojevič, ker je umoril dve ženski v Somboru in jima pokradel 67.000 din.

Dete

»Lieber Vasja! ...

To vrstico je takoj razumela. Toda naprej je bilo nekaj nepoznanega ... Edino kar je brez napake takoj ugotovila, je bilo, da je pismo pi- sala — ženska. Marusjo so prevzele zle slutnje. Hitela je poiskat slovar. Učeč se nemščine, je Vasilij Sergejevič pomalem učil tudi ženo.

Knjige so se razsule po tleh. Malo je manj- kalo, da ni slovarja raztrgala, s takšnim besom ga je prelistavala. »Dragi Vasja, že mesec dni je prešlo, ne da bi te videla ... deine kleine Else fehlt sich sehr nach dir — Tvoja mala Elza silno tuguje za Teboj.« Zle, ljubosumne solze so pri- čele teči iz Marusjinih oči. Varali so jo, a ona, budalo, je verjela ... Žal ji je bilo, zelo žal za svojo vero, za nežnost, za ljubezen, pregaženo s tako grobstvo.

»Höre, mein Lieber. Du wirst dich freuen. — Poslušaj, moj dragi, vzradoval se boš ... Priča- kujem otroka ... «

Marusja sama sebi ni verjela in je zaprla oči. »Ich erwarte ein Kind ... Ti sam si me za to prosil ... «

»Pričakujem otroka, pričakujem otroka ... « Ponavljajoč nešteto krat te besede, trudeč se, da bi razumela njihov smisel, je Marusja z zaprtimi očmi ležala na divanu. V tem trenutku je z vsem svojim bitjem zamrzela to tujo, njej nepoznano Nemko.

Modri krogi so vstajali pred njenimi očmi in padala je v neko globoko, brezdanjo jamo, iz ka-

tere ni, kot izgleda, nikakega izhoda. In nenadno je v tej neskončni in zli globini na samem dnu vstala pred njo podoba tistega dečka, ki je za časa Vasilijevega pogreba sedel na obcestnem drevesu. Ni vedela, zakaj je ravno sedaj in ravno tisti deček padel v njen spomin, začutila pa je naenkrat z vso silo svojo strašno osamljenost. In postalo jo je sram. »V čem pravzaprav leži njena krivda? V tem, da je nosna? To se pravi, da je krivec Vasilij Sergejevič. In kako je le mo- gla zapasti v tako nizkotno ljubosumnost! Lju- bosumnost napram nič več bivajočemu človeku. Nasprotno bi jo moral vsakršen izraz življenja, ki bi jo spominjal na Vasilija Sergejeviča, vzpo- buditi k temu, da se raduje, a ona ... Saj je to njegovo dete, njegova kri. Ravno tako visokega čela in prav tako širokih pleč bo kot on.

Stopi k mizi in čita pismo naprej.

»Tebe ni, jaz pa sem v zelo težkem položaju. Gospodarica me gleda postrani. Kmalu mi ne bo več moči svojega stanja zakrivati. Lastnik trgo- vine ... In v modni trgovini, kot veš, nosne pro- dajalke niso potrebne. Mas soll ich tun? Kaj naj storim? Skoro vsa hiša ve, da sem živela z Ru- som ...

— Lieber, lieber Vasja, ich bitte dich. Pro- sim te. Komm mit dem Flugzeug, pridi z aero- planom.«

Kako smešno in dirljivo je to: pridi z leta- lom!

»Pridi k svoji majhni, nežni Elzi ... Und be- ruhige sie, in jo pomiri ... «

Sirota, ta Elza! Marusja je odšla na balkon; po letališču je vzdigujoč za seboj prah brzel maj- hen aeroplan. Kolikokrat je ona takole spreml- jala Vasilija Sergejeviča ... Letalo se je od zemlje odtrgalo in trepetajoč ga je spremljala z očmi. Letalce se je naenkrat prekrilo z meglo, se razdvojilo in kasneje jih je bilo naenkrat štiri. Kaj je to? Jokala je ... Solze olajšanja ... »Da, da.«

Na štedilnik je postavila Marusja čajnik, sedla za mizo in pričela pisati.

»Draga, neznana tovarišica! Prejela sem va- še pismo. Sporočam vam žalostno vest. Ze mesec dni je minilo, odkar je Vasilij Sergejevič po- rušo. Vračajoč se z rednega poleta se je skupaj z aeroplanom zrušil na zemljo.«

Pred očmi ji je vstala podoba ogromnega tu- jega mesta, v katerem je osamljena, zelo osam- ljena in zapuščena mladenka.

»Draga Elza! Dovolj, da te ogovarjam s ti', to je bolj sorodniško! Naj te ne skrbi usoda tvo- jega otroka. Pusti svoje gospodarje in pridi k nam. Živela boš v Vasjini sobi, imamo namreč dve, a meni je tolikanj dolgočasno. Tvojega otro- ka bova skupaj vzgajali. Vasja je imel otroke nad vse rad. Pridi, Elza ... «

Nekoliko je pomislila in dodala:

»Vasjina sestra.«

Ko je zalepila omot in napisala naslov, je šla po stopnicah, prešla ulico in radostnega srca spustila pismo v poštni nabiralnik. J. Ž.

Lav. Bučar 60 letnik

V soboto je praznoval svojo šestdesetletnico naš tovariš Lavoslav Bučar iz Kostanjevice. Vnetemu borcu za pravice kmetskega stanu, zlasti za pravice malega posestnika in bajtarja žele ob tej priliki vsi njegovi prijatelji obilo zdravja, sreče in zadovoljstva.

Trajno bo zapisano v zgodovini borbe za zemljo njegovo ime. Ko je bil poslednji župan v Kostanjevici, je z neustrašeno borbenostjo zagovarjal pravice malega kmeta in dosegel, da se je okrog 100 ha graščinske zemlje na novo odvojilo za agrarne interese. Občini je pridobil pet oralov najlepše graščinske zemlje, kamor bi se lahko mesto razširilo. Poznejši dogodki so njegovo delo delno porušili, toda zasluge našega Bučarja so ostale.

Pred tridesetimi leti je ustanovil Sokola, dal mu je v svoji hiši dvorano in streho, da je vodil kmetijsko in sadjarsko podružnico, tujsko prometno društvo in bil ter je še duša vsega naprednega življenja v Kostanjevici, to je vsem kmetom in vsemu prebivalstvu krške doline znano. Zato pa ima Lavoslav Bučar povsod prijatelje v Sloveniji in preko njenih meja.

V kmetskem pokretu se udeležuje od njegovega početka. Nič ga ni omajalo v našem gibanju, ne grožnje, ne obljube. Zvest mu stoji ob strani od početka do danes. Ko je kmetska stranka dvignila prapor agrarne reforme in pravice malega človeka do zemlje, je krepko dvignil svoj glas naš slavljeneč in na zgodovinskem krškem polju izvrševal udano naročilo Matije Gubca, da mora biti kmet na svoji zemlji svoj gospod.

Številnim čestitkam se pridružujemo tudi mi z iskrenimi željami, da bi zdrav in srečen dočakal one čase, ki si jih vsi želimo.

TRAGIČNA SMRT

Na Jesenicah so našli na železniški progi naproti uradniških hiš v soboto, 21. t. m. truplo 28 letnega Maksa Kržišnika. Sklepajo, da je šel v smrt zaradi nesrečne ljubezni, kar bo dokončno šele ugotovila preiskava.

Pokojni je bil sin nekdanjega žirovniškega župana in znanega gostilničarja Kržišnika, ki ga je ovekovečil pisatelj Janko Mlakar v svojih spisih kot Trebušnika. Kakor ves rod, je bil tudi rajni Maks narodno zaveden, veder in razborit, pa vseskozi kremenit značaj. Medsebojno pčezanost bratov verno slika pesem, ki jo je ob tragičnem dogodku bratu napisal brat Ludvik Kržišnik, zvaničnik ljubljanske univerze. Takole se glasi:

BRATU V SLOVO

Jesen molči. Planine Tvoje drage
začudeno strme v nebo — O, kdo
razumel bo, kako trpljenja svetle srage
iz srca mojega na grob prerani Tvoj lijo?!

Bil si mi brat po krvi in po duši,
tako ves veder, jasen, zvesto vdan,
zato še smrt resnice te ne zruši,
da živ in mrtev zvest si bil Slovan.

O, kaj ljubezni v srcu Tvojem je žarelo!
Zdaj za ljubezen, dragi, šel si v smrt —
Bog daj Ti mir! Srce je dotrpelo,
vsi za Teboj gremo na isti vrt.

In kot iz ene matere sva se izvila,
tako bova oba šla k isti spat' —
Naj lahka na domačih tleh Ti bo gomila,
na svidenje, nesrečni brat!

Ludvik

Pokojnikovo truplo so z Jesenic prepeljali v rojstni kraj Žirovnico, kjer so ga v ponedeljek ob veliki udeležbi narodnega občinstva in pokojnikovih sorodnikov ter prijateljev izročili naročju matere zemlje.

Pokojnega Maksa ohranimo v svetlem spominu, vsem žalujočim pa izražamo toplo sočutje.

ENOTNE CENE ZA OLJE

V Beogradu se je vršila pretekli teden konferenca zastopnikov trgovinskega ministva, urada za kontrolo cen in zastopnikov jugoslovanskih oljarn. Razpravljali so o letošnji pridelavi olja. Sprejeti so bili naslednji sklepi:

Nova kampanja za jedilno olje se bo začela v ponedeljek 30. t. m., ko bodo tvornice, ki pripadajo prodajni centrali dale v promet novo jedilno olje.

Cena, po kateri bodo tvornice prodajale olje, je določena na 18.40 din za kg franko nakladalna postaja tvornice, oziroma 20.70 din franko namembna postaja. Cena je izenačena za vso državo (upoštevajoč tukaj vozno, povečja kakor 26 din za liter olja, skupaj z obodo in davek na poslovni promet).

Cene v podrobni prodaji bo določil urad za kontrolo cen. Ta cena v Beogradu ne bo činsko trošarino.

Luksusnega olja sploh ne bodo izdelovali, niti ga ne bodo kot takega pakirali. V promet bo dano samo izenačeno jedilno olje.

Konferenca je ugotovila, da bo mogoče iz letošnjega pridelka sončničnega semena pridelati 1050 vagonov jedilnega olja, kar zadostuje za uporabo 8 mesecev. Z naknadno proizvodnjo olja iz oljnate repice, se bodo pokrile potrebe do prihodnje kampanje.

Kmetska mladina

DRAMLJE

V ponedeljek, dne 9. septembra t. l. se je smrtno ponorečil član in odbornik Društva kmetskih fantov in deklet v Dramljah tov. Franc Škerlj.

Težko je pisati posmrtnico mlademu človeku. Posebno težko, če jo pišeš fantu, ki so te nanj vezale prave tovariške vezi. In tebi, dragi tovariš, jih naj napišem, ko si tako nepričakovano odšel od nas, tebi, ki se ti je življenje polno načrtov in upov v kratkih minutah pretrgalo? Skoraj bi verjeli, da bo tvoja narava kljubovala tudi smrti. Saj si imel kljub svoji mirnosti neupogljivo voljo in značaj. Samo tisti, ki smo delali s teboj v kmetsko-mladinskih organizacijah vemo, kako trden in nepopustljiv si bil.

Koliko večerov si po težkem dnevnem delu hodil po 1 uro daleč na seje in pevske vaje; nikoli te ni manjkalo. Tako je postalo že samo po sebi umevno, da ti prideš. Večkrat nismo razumeli tvojega veselja in točnosti. Čudno, da šele po smrti lahko dajemo vzore. In tebe danes lahko postavimo za vzor vsem našim fantom.

Komaj 23 let ti je bilo, pa si bil član našega društva od izstopa iz ljudske šole. Nihče in ničesar te ni odvrnilo od tega. Zato bo prostor, ki bo ostal prazen za teboj, toliko težje izpopolniti. Kajti preveč se zavedamo, da le tisti, ki si sami izklešejo svoj značaj in pridobe spoznanje, ki delajo z vso požrtvovalnostjo, brez kakih računov, so v naših vrstah nenadomestljivi.

Vsi te bomo pogrešali; fantje so izgubili dobrega prijatelja, dekleta iskrenega tovariša, oče in mati pridnega sina, sestre dragega brata. Pogrešala pa te bo tudi vinska trta, pogrešal te bo vinograd pri Sv. Uršuli. Saj si čutil s tisto trto, ki raste v kamenju, pa daje sladak sad.

Dragi tovariš! Tvoje delo bo ostalo, tebi pa mir v zemlji!

Poveljnik angleškega letalstva

Sir Cyril Newall, poveljnik angleškega letalstva, je bil prvi, ki se je pričel na Angleškem tehtneje zanimati za vojno zrakoplovstvo. Brez njega bi Velika Britanija v prejšnji svetovni vojni ne imela tako razvitega vojne letalstva. To bi veljalo tudi za današnje vojno viro.

Newall je danes star 53 let in le malokateri Angleži vedo kaj šele tujci, kje se stalno nahaja, v kakšnih načrtih se izživlja in sploh kaj počne. Vkljub svojim letom — Newall je najstarejši britanski letalec — je prožnega in vitkega, športno utrjenega telesa. Rodil se je kot sin angleškega častnika v Indiji. Njegov oče je bil tam polkovnik. Newall je svoje šole dokončal v Sandhurstu in se potem posvetil očetovemu poklicu. Njegovo prvo službeno mesto je bilo v Indiji pri pešadiji. Ko je bil čez nekaj časa prvokrat na dopustu v Angliji, je prvič zagledal aeroplan. Letalstvo je bilo takrat šele v povojih, toda mladi Cyril Newall je takoj spoznal kakšno veliko vlogo zna ta nova pridobitev človeškega duha igrati v vojaških ozirih. Letalstvo ga je silno zainteresiralo in v kljub prigovorom prijateljev in znancev se je vpisal v pilotsko šolo in odlično prebil pilotski izpit. Potem se je vrnil v Indijo in pričel tam propagirati kar na vso moč svoje ideje o letalstvu. Pri svojih predpostavljanih, ki so bili pretežno starejši in konzervativni angleški oficirji, kateri o tej novotariji niso prav ničesar hoteli slišati, je naletel na gluha ušesa. Vendar ni odnehal.

L. 1913. je odšel sir Newall znova na dopust v Anglijo in njegova prizadevanja so tedaj dosegla večje uspehe, kajti možje v kraljevskem Londonu so postali vsled vseobčih razmer v svetu že toliko zreli, da so važnost letalstva kot vojnega sredstva že uvideli ter pričeli izdajati ukrepe in odredbe, ki so privedle do tega, da so se pričele po britanskem imperiju snovati in odpirati letalske in pilotske šole. Newall je tedaj stavil predlog naj se osnujejo takšne šole tudi za indijsko vojsko. Nasvet je bil sprejet in angleška vlada je poslala v Indijo ravno predlagatelja Newalla, da organizira te šole. Z največjim elanom in veseljem se je sir Cyril Newall lotil zadane naloge in jo tako dobro izpeljal, da je že naslednjega leta, 1914., odšlo v Anglijo na fronto več kompletnih letalskih eskader, vodenih po sposobnih in odlično izvežbanih pilotih.

Brez sira Cyrila Newalla bi Angleži na frontah v svetovni vojni ne imeli tolikega števila sijajnih eskadril in izvežbanih pilotov. Ogromno zaslug si je pridobil sir Newall tudi za današnje britansko vojno letalstvo. Zato je tudi njegov zapovednik. Poleg vsega naštetega, je izredno neustrašen in podjeten letalec. To je dokazal kot vodja vojnih pilotov že v nešteti zračnih bitkah v pretekli svetovni vojni. Vsled teh in drugih zaslug ga je angleški kralj kmašu po vojni odlikoval z najvišjim odlikovanjem, ki ga more doseči Anglež v mirni dobi — Ž. J.

■ **Angleški bombniki** so napadli nemško zdravilišče Bethel pri Bielfeldu in ga strašno razdejali.

■ **Junaštvo angleškega oficirja.** Pred največjastnejšo angleško cerkev sv. Pavla v Londonu se je zarila v zemljo 3 metre dolga in 1000 kg težka nemška bomba. Ako bi eksplodirala, bi bila cerkev uničena. Bomba je bila tempirana in bi ob določenem času eksplodirala. Našel pa se je junaški oficir, ki je s svojim moštvom bombo odkopal in jo odpeljal. Cerkev je bila rešena.

Sejmi

29. septembra: Marenberg, Pilštanj, Šoštanj, Štrigova, Veržej, Mirna peč, Drnovo, Grosuplje, Lesce, Mengeš, Nova vas, Rovte, Skofja Loka, Gor. Lendava.
30. septembra: Kostanjevica, Litija, Vače, Dol - Hrasnik, Slov. Konjice, Vranksko.
1. oktobra: Metlika, Ormož, Ptuj, Podčetrtek, Trbovlje, Dol. Lendava.
2. oktobra: Ljubljana, Celje, Ptuj, Trbovlje, Blanca.
3. oktobra: Mokronog, Prevalje, Turnišče.
4. oktobra: Zalec, Maribor, Jurklošter, Sv. Lenart v Slov. goricah, Turnišče.
5. oktobra: Brežice, Celje, Trbovlje, Križevci - Murska Sobota.

Iz naših krajev

× **Za načelnika** oddelka za srednješolski pouk v prosvetnem ministrstvu je bil postavljen Janko Leskovšek, inspektor prosvetnega ministrstva.

× **Nesreča z električno žico.** V okolici Ptujja je pasel krave 10letni pastirček Slavko Svojanov. Stopil je na odtrgano žico električnega voda ter se nezavesten in ožgan zrušil na tla. Med prevozom v bolnico je mladi dečko izdihnil.

× **Enotno milo** in maksimirane cene za milo bo določil odbor za normalizacijo pri trgovinskem ministrstvu. Zaradi pomanjkanja potrebnih maščob se mora varčevati s surovinami za izdelovanje mila. Enotnemu milu bo urad za kontrolo cen določil tudi enotne cene.

× **Invalidski dom** v Ljubljani. Prihodnji mesec bodo pričeli graditi na vogalu Jegličeve in Bohoričeve ulice v Ljubljani invalidski dom v katerega se bodo vselile vse invalidske ustanove.

× **Krušna moka** iz belega fižola. Tak kruh že poznamo iz svetovne vojne. Iznajdljivi trgovci so prodajali krušno moko tudi iz graška. V Slavoniji preskušajo sedaj moko iz belega fižola, ki vsebuje mnogo več redilnih sestavin kot pšenica. Zlasti je redilna soja.

× **Novo ime** iščejo fantovski odseki prosvetnih društev »Slovenca«. V svojem glasilu so izdali poziv, da naj člani f. o. sporoče kakšno ime bi bilo najbolj prikladno. Mnogo se jih zavzema, kakor piše »Kres«, da naj bi ostalo pri starem imenu »Orel«, ki je že od nekdaj bilo v navadi.

× **Nemci na poti skozi Jugoslavijo.** Iz Besarabije in Severne Bukovine se bo izselilo ok. 128.000 Nemcev in se vrnilo v rajh. Do Beograda bodo potovali po Donavi, od tam pa z vlakom naprej preko Maribora v Nemčijo. V Zemunu so pripravili za Nemce ogromne barake in kuhinje, kjer se bodo za nekaj dni nastanili, dokler ne pridejo na vrsto transporti po železnici. Tudi v Zagrebu je zgrajenih v ta

namen mnogo barak in kuhinj. Vsak dan bo šlo v Nemčijo deset vlakov in bo trajal prevoz okrog dva meseca. Vse naprave za prehodno bivanje preseljencev v Jugoslaviji so napravili jugoslovanski Nemci. Prav tako so zbrali milijonsek svote za njihovo prehrano.

× **Nemško privatno realno gimnazijo** so slovesno otvorili preteklo soboto v Zagrebu.

× **Padec cen koruzi.** Zaradi obilnega pridelka letošnje koruze se že opaža padec cen. Cena stari koruzi je znašala 400 din za 100 kg. Na novosadski borzi je že padla cena novi koruzi na 345 do 350 din za 100 kg. Pričakovati pa je, da bo cena koruzi še padla.

× **Finančni minister** je odredil ceno kvasu, ki stane po vsej državi 32 din za 1 kg. Cena velja od 23. sept. dalje. Dosedaj je znašala cena 29 din za 1 kg.

× **Slomškov dan** na ljudskih šolah bo vzdostil učence. Prosvetno ministrstvo je odredilo praznovanje Slomškovega dne na 24. september vsakega leta.

× **Domoljub** je napisal dolg članek na uvodnem mestu pod naslovom »Draginja — Dol s farji«. V članku našteva vzroke pomanjkanja živil in drugih potrebščin. Domoljub pravi, da se danes namreč piše, pa še več govori polno besed, ki so samo za hujkanje in razburjanje, nikomur pa nič ne koristijo. Draginje in pomanjkanja po Domoljubovem mnenju ni nihče kriv.

× **Maksimalne cene za železo.** Urad za kontrolo cen je odredil cene za profilno železo. Cene so tele: 1. Za vse vrste železnih profilov se predpisujejo za trgovce na debelo in uvoznike naslednje osnovne cene: Beograd 5.55 din, Niš 5.63, Skoplje 5.55, Novi Sad 5.58, Sarajevo 5.55, Maribor 5.57, Kotor 5.58, Ljubljana 5.55, Celje 5.55, Subotica 5.65, Pančevo 5.61 in Petrograd 5.67 din za kg. Na te cene se približejo še doplačila.

× **Stanje Narodne banke.** Obtok bankovcev je znašal 15. sept. 12.158 milijonov din. (Lani ob istem času 8690.)

× **Uredba o kaznovanju spekulativcev** je bila poostrena in določa, da sme prvostopna uprava na oblast kaznovati spekulante z zaporom do 30 dni in z denarno globoko do 3000 din.

× **Povišana cena sladkorju.** Zaradi povišane odkupne cene sladkorni pesi bodo tudi cene novemu sladkorju povišane. Povišanje bo torej moral plačati potrošnik. Sladkorne tovarne bodo ohranile svoj čisti dobiček nezmanjšan. Nova prodajna cena za sladkor bo določena še ta teden. Tvornice so že pričele predelovati letošnjo sladkorno peso. Proizvodnja bo zadostna za kritje vseh domačih potreb.

× **Notranje posojilo.** V kratkem namerava vlada razpisati šest milijardno notranje posojilo, ki se bo porabilo v glavnem za javna dela. Od skupnega posojila se bo letno potrošilo 2 milijardi dinarjev.

Iz tujine

× **Angleži so v Gibraltarju** pričeli graditi povsem nove in najmodernejše utrdbe, ki naj bi bile čim odpornejše proti sovražnim letalskim bombam. Tudi grade Angleži posebne utrdbe, katerih namen je, da bi italijanske podmornice ne mogle pluti skozi gibraltarsko morsko ožino, ki je široka na najožjem mestu 14 km.

× **Tudi egiptska vlada** je uvedla bencinske karte.

× **Francoska »Vzhodna armada«** se razhaja in mobiliziranci Sirijo že zapuščajo.

× **Rumunski kralj Mihael I.** je dobil pred dnevi čin divizijskega generala.

× **Finci** so morali vsled svojih silno slabih gospodarskih razmer racionalizirati celo prodajo mleka.

× **Ameriška republika Kuba**, znana v svetu radi svojih vednih komunističnih ali fašističnih revolucij in uporov, je tudi uvedla splošno vojaško obveznost.

× **Angleška podmornica »Shark«**, ki je Angležem v sedanji vojni že silno koristila, je pred nedavnim trčila z nosilcem avionov »Jorktown« ter se hudo poškodovala.

× **Po vsem Londonu** z vso naglico grade nova zaklonišča.

× **Rumunija** ima še 13.291.000 prebivalcev. Pred razdelitvijo jih je imela okrog 18 milijonov.

× **Francoska vlada v Vichyju** je pred kratkim odvzela državljanstvo mnogim znanim osobam. Francosko državljanstvo so med drugim izgubili tudi bivši letalski minister Pierre Cot, denarni magnat Edouard, Henry de Kerilis, Madame Tabouis in drugi.

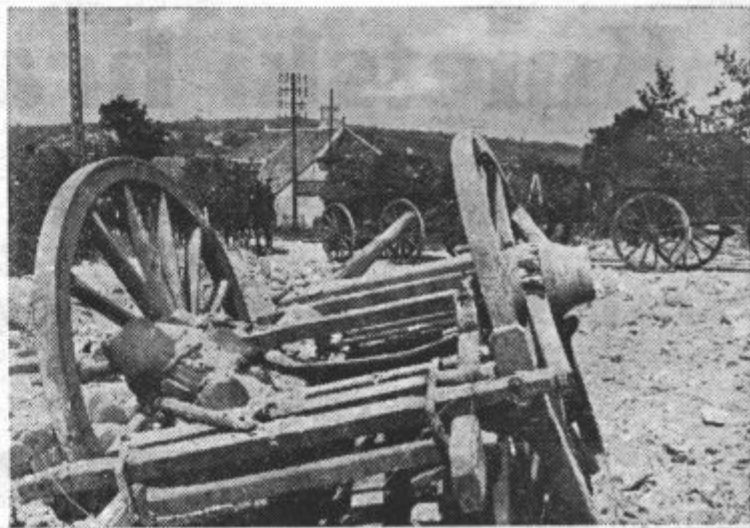
× **Zračne ladje za Anglijo.** Ameriško časopisje poroča, da bo Amerika dobavila Angliji štirideset največjih letal na svetu. Zračne ladje morejo preleteti brez pristanka 7000 km in nosijo s seboj tovor do 15 ton.

× **Zaporni baloni nad Dansko in Švedsko.** Močan veter zadnjih dni je potrgal več sto zapornih balonov na Angleškem in jih odnesel proti severovzhodu. Odtrgani baloni so napravili ogromno škode na telefonskih in električnih vodih. Samo v bližini nekega mesta na Danskem je bilo porušenih sto transformatorjev. Zaporni baloni so namreč privezani na več tisoč metrov dolgo jekleno žico, med seboj pa povezani s tanko žično mrežo v katero se zaplete sovražno letalo. Ako se zaporni balon odtrga, vleče s seboj dolgo žico, ki opleta po električnih daljnovodih in povzroča kratke stike in eksplozije v transformatorjih.

× **Kentski vojvoda** bi skoro postal žrtev nemške bombe. Ko se je vojvoda vozil po londonskih ulicah z avtomobilom, je nekaj deset metrov od njega eksplodirala tempirana bomba. Mnogo drobcev in kamenja je zadelo avtomobil. Vojvodi se ni pripetilo nič žalega.

Levo: Zapuščina bežičnih francoskih vojakov. Med begom se pometali vojaki raz sebe vse, kar jih je težilo in oviralo. — Desno: Ostanek bežeče artilerije: razbiti vozovi in topovi

■ **Morje nad Rokavskim prelivom** je močno razburkano. Oblaki ležijo nizko. Vleče močan severovzhodni veter. Za vojaške operacije ni prikladno.

■ **Ameriški senatorji** so poslali predsedniku Rooseveltu predlog, da naj proda Angležem 30 trgovskih ladij s skupno tonažo 300.000 ton. Anglija rabi te ladje za prevoz živil in surovin, ker je njeno trgovsko ladjevje zadnje čase močno trpelo vsled nemškega bombardiranja.

■ **Portugalsko zlato.** Portugalska vlada je dala prepejati zalogo zlata portugalske Narodne banke v Ameriko. Portugalsko zlato je bilo shranjeno v blagajnah Ameriške federalne banke.

■ **Nemško izkrcavanje** na angleški obali je mnogo bolj odvisno od uspešnih ali neuspešnih angleških letalskih napadov na luke, letalska in pomorska oporišča na drugi strani obale, nego od nemških letalskih napadov na London in vojaške cilje na Angleškem, tako piše glasilo sovjetske mornarice »Krasnaja Zvezda«. Ako bodo angleška letala preprečila zbiranje prevoznih ladij in koncentriranje kopnene vojske in vojnega materiala, bo izkrcavanje nemške vojske silno riskantno, ali celo onemogočeno.

■ **General Čangkajšek** je izjavil, da je kitajska vojska nezlomljivo odporna. Kitajski narod je odločen vztrajati do končne zmage.

■ **Rudnik rubinov so odkrili** v gorovju južne Sibirije. Rudnik je silno bogat na dragih kamenjih in vsebuje posebno velike rdeče rubine. Sovjetske oblasti bodo pričele takoj izkoriščati najdišče rubinov.

■ **Bivši rumunski kralj Karol** se je nastanil v Barceloni.

■ **Med Švedsko in Rusijo** je bila nedavno sklenjena trgovinska pogodba, ki odpira široka polja izmenjavi blaga. Švedska je že naročila v Rusiji 25.000 ton živinske krme in 2.000 ton ovsu. Tudi med Dansko in Rusijo je bila sklenjena nova trgovinska pogodba.

■ **Ameriški Rdeči križ** je poslal na Angleško za 125.000 funtov šterlingov blaga obleke in drugih predmetov v pomoč prizadetemu prebivalstvu.

■ **Vodja rumunske države general Antonescu** in voditelj Zelezne garde profesor Horia Sima nameravata v kratkem obiskati Rim in Berlin.

■ **Uspehi nemških letalcev.** Nemški dopisni urad prinaša poročilo o uspehih nemških letalcev in letalskih eskadril in pravi, da ima nemško letalstvo štiri eskadrile, ki so od svoje ustanovitve dalje sestrelile vsaka po več ko 200 sovražnih letal. Druge štiri eskadrile so sestrelile vsako po več kot 300 letal. Samo teh osem nemških letalskih eskadril je sestrelilo od začetka sedanje vojne nad 2000 sovražnih letal.

■ **Zedinjene države** dobavljajo trenutno 200 popolnoma opremljenih letal Angležem. V bližnji bodočnosti se bodo dobave znatno povečale. V gradnji je več letalskih tovarn, ki bodo povečale proizvodnjo letal. Vse ameriške tovarne dajo prednost angleškim naročilom.

■ **Moskovska »Pravda«** javlja, da so številni na novo odkriti vrelci nafte stavljeni v pogon. S tozadevnimi deli se je pričelo že v Grožnjem in v Beziku.

■ **Ubitega Leva Trockega** so pokopali v glavnem mestu Meksike na pokopališču »Panteon moderne«.

■ **Preko deset milijonov športnikov** je v Sovjetski Rusiji danes.

■ **Profesor Piccard**, znani raziskovalec stratosfere, se namerava s posebno podmornico, ki jo je sam izumil, spustiti 8000 m globoko v morje, da bi tam raziskal globokomorske pojave.

■ **Nemci so na kraju** kjer je bilo 1918. podpisano med Francozi in Nemčijo premirje prav vse razdrli. Tudi muzej, ki je bil v njem shranjen tisti vagon v katerem je Foch sprejel nemško delegacijo je porušen, vagon pa odpehjan v Berlin. Po Hitlerjevem nalogu je ostal

nedotaknjen le spomenik zmagovalca maršala Focha.

■ **Rimski papež Pij XII.** je te dni poslal na predsednika Zedinjenih držav Franklina Roosevelta apel naj priskoči k akciji za zimsko pomoč v Evropi. Radovedni smo kaj bodo storili Amerikanci in koliko bo te zimske pomoči deležen tudi naš slovenski človek.

■ **Pri Sidi Baraniju** so angleški oklopni odelki ujeli tri italijanske novinarje. V Kairu so pri zaslišanju izjavili, da so prispeli oddelki italijanske vojske do Sidi Baranija brez kakega odpora angleških čet.

■ **Nemci uporabljajo pri napadih na London** tudi po 500 kg težke bombe, ki izvrtajo v zemljo 17 m globoke jame.

■ **V Angliji je pod orožjem** 46.000 kanadskih vojakov.

■ **Nov železniški most čez Volgo** so zgradili Sovjeti pri Jaroslavu. Most ima dva tira in je 650 m dolg. V Ukrajini so dobili največji žerjav v sovjetski republiki. Širok je 90 m, visok 27 in težak 350 ton.

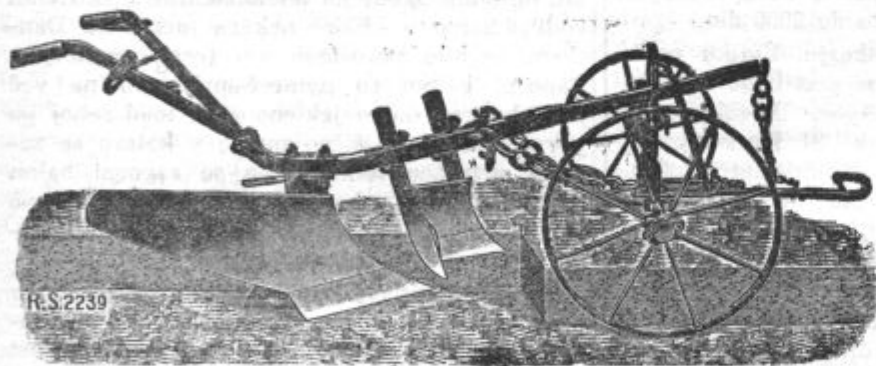
■ **V Zedinjenih državah** so pričeli popisovati vse moške do 45 leta starosti.

■ **Sovjetska Rusija** je odkupila patent nekega norveškega inženjerja, ki je izumil električne bicikle in avtomobile. Isto je storila tudi mala Finska.

■ **Brez usmiljenja** bodo sledili letalski napadi na Anglijo izjavlja italijansko časopisje in pravi da ves svet ve, da Anglija, kadar joče, joče samo zaradi tega, ker se ji ni posrečilo drugih spraviti v jok. In zaradi tega ni na mestu nobeno usmiljenje. Kadar se bo zdelo angleške mu prebivalstvu dovolj, bo še vedno lahko izobesila bele zastave v znak kapitulacije.

„Kmetijski list“ izhaja vsako sredo. Naročnina znaša letno 30 din, pollet. 15 din, za inozemstvo letno 50 din. Inzerati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znak za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Rokopisov ne vračamo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

SACK-ovi plugi so najboljši!

V zalogi pri Kmetijski družbi in njenih skladiščih

Laneno olje, firnež, barve, lake, kit, lanene tropine ter vse v to stroko spadajoče blago prvovrstne kakovosti po solidnih cenah in točni postrežbi najugodnejše kupite pri domačem podjetju

„MEDIC - ZANKL“

tovarne olja, lakov in barv — družba z omejeno zavezo, lastnik Franjo Medić — Centrala v Ljubljani, podružnica v Mariboru — Ekspoziture v Beogradu in Novem Sadu — Tovarne v Ljubljani, Medvodah in Domžalah

Kmetijski hranilni in posojilni dom

zadruga z neomejenim jamstvom

v Ljubljani — Tavčarjeva ulica 1

Žiro račun pri Narodni banki — Račun Poštne hranilnice 14.257

Brzjav: „Kmetiskidom“ — Telefon št. 28-47

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun — Daje kratkoročna posojila — Eskontuje menice — Izvršuje ostale denarne posle — Nove vloge na knjižice in na tekoči račun vsak čas razpoložljive **4 do 5%** obrestuje po Za vse vloge nudi popolno varnost! **Zaupajte domačemu denarnemu zavodu!**